

NAKON RATCHASIMA

Dat is de hoofdstad, maar iedereen noemt het Khorat (De Thai zeggen Kolat). Ik maak vaak van de diensten van Aon en Tani gebruik. Ik vroeg ze mij naar het busstation te brengen waarvandaan de bussen niet eerst naar Bangkok rijden, maar rechtstreeks naar Udon Thani dat richting Laos ligt en daar stoppen de bussen ook in Khorat of ergens in de buurt daarvan. M'n broer heeft geen auto, maar waarschijnlijk was er dan wel iemand die mij op zou kunnen pikken ergens. Aon kwam met een voorstel, ze wilde graag haar moeder opzoeken en een zwangere vriendin, tot Khorat zouden we de kosten samen delen en het stuk dat extra gereden moest worden gewoon als taxikosten berekenen. Dat leek mij een ideale oplossing, zo hadden we de tijd aan ons zelf en het geheel werd er een stuk comfortabeler op. Om 6 uur s'ochtends vertrokken we met batman (zo'n vleermuisachtig hondje) het kleine nichtje Michelle (2 jaar), Aon, Tani en ik. De eerste twee uur omgeving waren mij bekend. Onderweg wat gegeten, ik had mijn eigen brood bij me, maar een heerlijke cappuccino kunnen krijgen, de eerste en de laatste. Daarna moesten we de bergen door. Er staan borden om je te waarschuwen dat je nergens kunt of mag stoppen, ook niet om te plassen of te fotograferen en er geen mogelijkheid is om te tanken. Ik vond de bergen en omgeving erg mooi, soms mooie vergezichten, met hoofdzakelijk conifeerachtige bomen en wat palm en bananenbomen. Het wegdek was erg goed moet ik zeggen. Onderweg vroeg in de morgen hadden we 1 file gehad en verder had ik het zelf wel kunnen rijden bij wijze van spreken, rustig dus. De bergen leken meer hoge heuvels, en de hele provincie ligt op een soort plateau, zodat het ter plaatse tamelijk vlak was.. Nakhon Ratchasima is de tweede grote stad na Bangkok, maar veel armer en eenvoudiger, dus ook goedkoper om te leven. De meeste mensen die daar geen werk kunnen vinden trekken naar Bangkok en tegenwoordig ook naar Pattaya vanwege het nieuwe vliegveld (dat trouwens veel problemen heeft, landingsbanen die openscheuren ed.)

Nu was het huis van mijn broer nog zeker 100 km. verderop richting Noordwesten of oosten zelfs ik ben daar niet helemaal zeker van. De Thai zelf weten het al helemaal niet, laat staan mijn broer.

Het dorp of een wat grotere nederzetting heb ik op geen enkele landkaart kunnen vinden, maar het ligt ergens in het oosten van Isaan, een van de armste provincies van het land, slechts rijstvelden (de rijst levert bijna niets op, is ook heel goedkoop. Het bezit telt en dan heb ik het niet over een mooi huis of een auto (hoewel dat wel reuze handig zou zijn hier) maar over koeien of land, dat gaat per rai (zo heet dat, ik weet niet of ik het goed schrijf.) Kiau's ouders hebben veel kinderen en kleinkinderen, onlangs zijn er een paar waterbuffels verkocht, de man is 85, en alle kinderen hebben een paar rai land gekregen.

We hadden wel een mobieltje bij ons maar dat viel steeds weg. Uiteindelijk hebben we bij een soort bustentje zitten wachten tot mijn broer ons met de brommer zou komen halen om ons voor te rijden over landweggetjes, nog zo'n 11 km.

Het zou ook echt niet te vinden zijn geweest. Midden in de droge rimboe kan ik wel zeggen, back to basic. Het dorp bestaat uit vele zelfgemaakte bouwsels, sommige van wat steen en beton met een betegelde vloer, andere opgetrokken uit hout en golfplaten. Alles en iedereen is familie van elkaar. Ik schat dat er zo'n 150 mensen wonen, waaronder veel kinderen. Veel familieleden zitten elders in Bangkok of een andere grote stad om geld te verdienen, de kleine

kinderen blijven bij de grootouders en alles en iedereen loopt en leeft door elkaar heen. De familieband onder de Thai is totaal anders dan die zoals wij dat kennen. Ze zorgen allemaal voor elkaar, lopen in en uit, zijn tevens burens, onderhouden gezamenlijk een groentetuin, groot speelveld voor de kinderen en wisselen van alles en nog wat met elkaar uit.

Vorige maand hebben Leen en ik niet veel van het Chinese Nieuwjaar gemerkt, dat werd hoofdzakelijk in Bangkok gehouden, bij ons zo af en toe wat papieren rode lampionnen hier en daar of een drakenoptocht,

Maar het Thaise Nieuwjaar komt eraan, dat vieren ze door het hele land als het waterfeest, alle dorpingen gaan dan naar huis, een ware trektocht voor velen, ze brengen het geld dat ze verdiend hebben mee en het water symboliseert het geluk voor de ouders (en daardoor ook voor het nageslacht)

Er wordt dan veel met water gesmeten, gedanst, gedronken en gegeten tot je erbij neervalt, alles brengt geluk. De Boeddhabeelden worden gewassen. 1 keer per jaar wordt het hele dorp gezamenlijk schoongemaakt (ik heb mijn broer aangeraden om mee te helpen voor de integratie, maar hij kan niet veel en zit maar wat op zijn stoel) Maar ook papieren en houten bouwsels worden op het water vervoerd en moeten dan op eigen kracht hun weg vinden, alles symbolisch bedoeld.

Een dode wordt soms begraven en weer opgegraven, zo gauw er geld is, meestal een jaar later, er wordt geld ingezameld om ook daarvoor een party te geven, er worden monniken uitgenodigd om te komen bidden. Ook deze dagen werd er geld ingezameld. Maar ik heb de crematie die wel drie dagen kan duren, inclusief bidden niet afgewacht. Wel had ik per ongeluk een paar mooie lappen meegenomen, niet wetende dat die voor een boedhabeeld zijn en daaromheen geslagen worden, maar geen nood, een zus van Kiau zou voor mij speciaal gaan bidden en dat kwam pa hoogstpersoonlijk zeggen, de oude man bleek me wel te mogen want voor mijn broer was hij nog nooit speciaal geweest.

Kiau is erg zuinig, maar de Thai zijn gokverslaafd en af en toe komt er ook iemand langs van de loterij, dat kan ze dan niet laten (120 bath). Helaas winnen ze nooit wat.

Voor mij had ze haar best gedaan, er stonden de hele dag flesjes koud water voor me en uitgeperste sinaasappel zonder suiker. Ik had wat eten voor hen meegenomen en boeken voor mijn broer en cadeautjes voor de familie, ook kleren die niet mee teruggaan naar Holland. Ze zijn overal blij mee, maar tonen geen emoties (dat is onbeleefd, geven wel hun wai, handen voor het gezicht samengevouwen, lichte buiging) daar ben ik nu al aan gewend.

Het leven is daar zwaar (voor mij althans) normaal is het 5 uur opstaan, dan is het nog lekker fris, maar de duisternis valt om 6 uur in en dan is het ook meteen aardedonker en het dorp

heeft geen verlichting, vanwege de muskieten kun je ook niet buiten zitten met een kaarsje. Er is erg weinig eten, en al helemaal niet voor een Europeaan, ik had mijn eigen dingen bij me, zoals crackers en kaas, want ik moet natuurlijk wel op mijn suiker letten. Kiau eet de hele dag rijst, maar heel kleine beetjes, soms een gedroogd oud visje of een stukje kip, waar ze dan wel een half uur voor op de brommer moet om bij een marktje te komen. Maar zo moet ze ook bier halen en dat is dus niet makkelijk, met het resultaat dat mijn broer gelukkig niet maar aan kan drinken. En als de familie weet dat er bier is komen ze ook even op bezoek. Maar goed de avonden zijn dus kort, met de kippen op stok zeg maar, zo rond een uur of 8. Eerst wordt dan alles blauw gespoten met een soort gif tegen het ongedierte, dat lijkt me niet echt gezond en ik heb mijn broer gevraagd een muskietennet voor hemzelf aan te schaffen en dan maar 'sochtends te spuiten als ze zelf buiten zitten. Er zit veel ongedierte. Gelukkig ook tjik-tjoks die eten de muggen weer op, maar ook de grotere gekko zit in huis en we konden hem wel horen maar niet vinden.

Ze kwamen mij ook zo af en toe bekijken, steeds weer een paar anderen om te zien hoe welvarend ik ben (met mijn buikrolletjes waar ikzelf helemaal niet blij mee ben) of aan mijn haar te voelen, "oh wat mooi en zo zacht" en was ik echt al zo oud? Was ik echt niet het kind van Simon? Nou dat krikte mijn zelfvertrouwen wel weer eventjes op, lekker gevoel, maak ik niet vaak meer mee.

De avonden, ja ik slaap al slecht, en zo vroeg ben ik niet gewend, ik heb mijn mp3speler voor het eerst gebruikt, ogen stijfdicht, slaaptablet en hopen dat ik weer gezond zou opstaan. Kiau haalde heel zachtjes stiekem al het ongedierte weg voor ik wakker werd, spinnen die in mijn handpalm passen, slaat ze weg met een plastic fles. Slangen zijn er veel, maar die eet ze op, ook kikkertjes zo klein als een vlieg, het lijkt net spek zegt mijn broer en verder plukt iedereen blaadjes van de bomen of besjes en eet daarvan. Vergeleken met de rest van de familie heeft mijn broer het nog goed, al wil je niet weten waar hij van moet rondkomen, Ze zijn o.a. verhuisd van Koh Samui, dat echt een toeristengebied is geworden naar hier, omdat Koh Samui onbetaalbaar voor ze is. Kiau loopt de hele dag te zingen en te lachen en mijn broer heeft het ook naar zijn zin, zegt hij. Zijn reuma is veel minder en hij is daar gelukkig en vindt alles geweldig. Als hij maar kan vissen en lezen, dat is ook wat hij de hele dag doet. Ik echter ben een verwend nest, laat je hoge hakjes maar thuis, had hij gezegd. Hij had een bed voor mij geregeld zodat ik normaal kon slapen. Maar de hele dag op een stoel zitten is niets voor mij. Ik moet wat te doen hebben.

Ik heb Kiau geleerd hoe ze Macaroni moet koken. Ik heb nog nooit onder zulke primitieve omstandigheden hoeven koken. Ik heb kippensoep gemaakt van regenwater! Ik heb haar geleerd hoe ze van de farangaardappel patat kan maken en van Kiau heb ik geleerd hoe je een sarong kan bevestigen zonder dat hij telkens afvalt.

En mijn broer heeft me weer even verteld hoe ik op een brommer kan rijden, dat heb ik ten slotte ook jarenlang gedaan, en hier is dat echt heerlijk hoor, met die warmte.

We hebben ons ook nog even laten masseren met kruidencompressen, had ik nog nooit gehad, maar ook een beetje een soort Thaise massage waarbij ik het gevoel had dat mijn benen nooit meer zouden willen lopen.

Verder hebben we rustig bijgepraat, over onze kinderen en kleinkinderen, onze familie, over vroeger, de verschillen tussen hem en mij op bijna allerlei gebied. Over onze vader, die we allebei missen. Dingen die je in het dagelijkse leven niet zo snel ter sprake brengt. Dus dat was de trip waard. Ik vind hem alleen zo mager en hij eet zo slecht, elke keer dat ik hem zie denk ik dat het de laatste keer zal zijn, maar in ieder geval hebben we nu wel alles gezegd wat besproken moest worden. Zelfs hoe we het gaan doen als onze vader komt te overlijden, maar daar willen we helemaal niet aan denken.

Al met al een nuttige trip, ik moet nog wel wat dingen voor hem rechtzetten in Nederland, ik hoop dat hij zo happy blijft en dat hij er nog lang van kan genieten. Ik zou heel snel sterven van ellende in een dergelijk omgeving. Maar ik kan ook niet zonder Leen, dus ik ben i.p.v. overdag in de nacht terug gegaan, dat kwam Aon en Tani ook goed uit, want de kleine Michèle was van de trap gevallen, moest naar het ziekenhuis en een familielid wilde mee

terug om in Pattaya werk te zoeken. Zo heb ik en passant ook nog even de familie van hen in een ander dorp ontmoet. De terugreis verliep supervlot omdat er bijna geen verkeer was, de nacht wat koeler is en Tani de weg goed kent. Toch heb ik wel een dagje of twee nodig om weer wat bij te komen, maar ik heb de tijd. Vandaag belde mijn broer alweer, ik hoop dat hij het ook redt als hij mij niet meer elke dag kan bellen, want dat geld heeft hij gewoon niet, naar Nederland bellen gaat lastig en is duur. Maar goed we zijn hier nog wel even dus.

Dat was dus mijn tripje naar Khorat, back to basic, maar ik had het toch niet willen missen en heb mijzelf bewezen dat ik niet echt meer bang ben voor ongedierte zoals grote rode mieren, slangen en grote hagedissen, zelfs de vele honden daar deden me niet veel. Ik denk dus dat mijn heimwee in het begin iets anders is geweest, lichamelijk of een vorm van even wennen en aanpassen, tegen de tijd dat dat allemaal goed zit, moeten we weer naar huis, maar ook dat zal fijn zijn, alhoewel ik me nu wel tussen twee culturen gevangen ga voelen, luxe probleem.

Jeannette Schaap